

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Brno

Inspekční zpráva

**Mateřská škola a základní škola internátní pro sluchově
postižené, Kyjov, Školní 3208**

Školní 3208, 697 01 Kyjov

Identifikátor školy: 600 025 501

Termín konání orientační inspekce: 19. - 22. března 2001

Čj.	122 256/01-01160
Signatura	ol7zu204

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská a základní škola pro nedoslýchavé byla zřízena MŠMT ČR jako příspěvková organizace s právní subjektivitou k 1. 9. 1991. Později byl její název upraven (změnami zřizovací listiny) na Mateřskou školu a základní školu internátní pro sluchově postižené, Kyjov, Školní 3208. Součástí organizace je internát, speciálně pedagogické centrum a školní jídelna. V době konání inspekce byli k docházce zařazeni nejen jedinci sluchově postižení, ale také s vadami řeči. Mateřská škola má jednu třídu pro vady řeči a jednu pro poruchy sluchu. Ve škole základní jsou čtyři třídy pro vady řeči a sedm tříd pro sluchově postižené. Vzhledem k této skutečnosti, ale i z hlediska další perspektivy školy, podal ředitel v březnu 2000 novou žádost o změnu zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s názvem Speciální školy. Tento název by lépe odpovídal zařazení dětí obou výše zmíněných kategorií, stejně jako ustanovením zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Odpověď na tuto žádost dosud neobdržel. Škola si svým dlouhodobým působením, ale i historicky vybudovala v širším terénu dobré jméno. V letech 1993 – 1996 prošla celkovou rekonstrukcí a tvoří velmi pěkný, architektonicky vyvážený a moderně vybavený komplex budov s přilehlou zahradou, bazénem a víceúčelovým hřištěm v okrajové části města Kyjova.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Roční plán úkolů pro tzv. výchovná zaměstnání je rámcově rozdělen do jednotlivých měsíců a vychází z materiálu „Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy,“ (SPN 1984). Vzhledem k tomu, že jej zpracovala jedna z učitelek jako určitý rámec výchovně vzdělávací činnosti a ostatní se na něm nepodílely, bylo zřejmé, že je realizován pouze v její třídě, kam jsou zařazeny především děti s poruchami sluchu a děti s kochleárním implantátem. Naplánované cíle jsou z hlediska obecného stanoveny dobře, ale velmi málo přizpůsobeny možnostem dětí s odlišným typem postižení (nedoslýchaví, neslyšící, s vadami řeči), chybí také jejich větší provázanost, logické souvislosti a zohlednění didaktických zásad. Ve druhé třídě předložila učitelka plány velmi starého data, které neodpovídají nejen současným požadavkům na předškolní vzdělávání, ale především aktuálnímu složení třídy a odlišnostem dětí s různými poruchami komunikačních schopností. Individuální logopedická péče se opírá v obou třídách o doporučení odborníků speciálně pedagogického centra a je denně prováděna. Její průběh však vychází více ze záznamů v denících dětí než z plánů individuálního rozvoje.

Přípravě na výchovně vzdělávací práci věnují učitelky odpovídající pozornost.

Vzhledem k určité nejasnosti a nesystémovosti v plánování výchovně vzdělávací činnosti je tato oblast ve svém souhrnu hodnocena jako průměrná.

Podmínky vzdělávací činnosti

Personální podmínky pro činnost MŠ jsou z hlediska předepsané kvalifikace průměrné, protože jedna ze tří učitelek nespĺňuje požadavky předepsané právní normou. V kvalitě vzdělávacího procesu, zejména však vedení individuální logopedické péče se pozitivně promítalo působení dvou pracovníků speciálně pedagogického centra, které si doplňují svůj

úvazek v centru, úvazkem učitele mateřské školy – logopéda.

Vzhledem k počtu docházejících dětí jsou prostorové podmínky pro výchovně vzdělávací činnost rozdílné. Zatímco ve třídě pro děti s vadami řeči je jejich počet poměrně stabilní a prostor umožňuje jejich všestranné činnosti, ve třídě druhé je docházka nepravidelná, ovlivněna diagnostickými pobyty dětí některé dny v týdnu, kdy je jejich kumulace v malém prostoru zhoršována ještě přítomností rodičů. Potom jsou činnosti situované hlavně ke stolečkům, tedy víceméně statické. Tato skutečnost je částečně kompenzována pohybem dětí při přesunech na svačiny a oběd do školní jídelny, využíváním školní tělocvičny a pobytem venku. Vybavení MŠ hračkami, pomůckami, audiovizuální technikou a hudebními nástroji je velmi dobré, odpovídá potřebám výchovně-vzdělávací činnosti.

Psychohygienu vzdělávacího procesu nepříznivě ovlivňuje převaha řízených činností a výrazná preference výchovných zaměstnání na úkor her a spontánních aktivit dětí, pro které je v organizaci dne vymezen minimální časový prostor. Také pobyt venku je formálně stanoven na kratší dobu než je žádoucí, ale MŠ se snaží vycházet vstříc rodinám, které pečují o osobu blízkou a pobyt dítěte v zařízení mají limitovaný čtyřhodinovým časem.

V podmínkách pro vzdělávací činnost jsou určité nedostatky především z hlediska organizace dne a preference řízených činností. Proto byly souhrnně vyhodnoceny jako průměrné.

Průběh vzdělávací činnosti

(organizace, metody, formy, motivace, hodnocení, komunikace a interakce)

Spontánní činnosti

Krátkého času, který byl pro spontánní činnosti vymezen děti plně využívaly. Svobodně si vybíraly hračku, hru i kamaráda, u některých se projevila snaha uplatnit a realizovat svoje záměry. Přirozeně a bez negativních projevů nebo náznaků rozladěnosti odcházely v průběhu hry k individuálním logopedickým cvičením, poté se do ní znovu vracely a zapojovaly. Učitelky hry dětí spíše usměrňovaly než rozvíjely, ale svým klidným a vyrovnaným působením vytvářely pozitivní atmosféru a vhodné komunikační prostředí. I když se v přístupu k dětem výrazně lišily, ty se na ně obracely s důvěrou a v interakci byly bezprostřední a otevřené. Zpětnou vazbu poskytovaly dětem zpravidla okamžitě, v některých případech je pěkně vedly k sebehodnocení. Častým povzbuzováním je motivovaly. Byly důsledné a neustále ověřovaly, zda děti jejich pokyny pochopily. Ve třídě pro sluchově postižené dbala učitelka na rozvoj slovní řeči, ke stimulaci využívala všech, tedy i nonverbálních komunikačních prostředků a znakové řeči. V rámci organizace dne se však jako problematické jevílo poněkud násilné ukončování her a činností, které narušovalo nejen tvořivé zaujetí dětí, ale i možnost je dokončit a vidět výsledky svého snažení.

Sledované spontánní činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, pouze jejich časové vymezení a organizace jsou posouzeny jako průměrné.

Řízené činnosti

Řízené aktivity organizovaly učitelky individuálně, skupinově i frontálně. V jedné třídě byl zbytečně uplatňován „školský přístup“ zaměřený na vyučování dětí bez jejich vnitřní motivace a aktivního zapojení. Děti poslušně plnily zadávané úkoly a budily dojem pasivního konzumenta, který se podřizuje autoritě dospělého. Naopak tam, kde dostaly prostor pro seberealizaci (v pracovních, výtvarných a hudebních činnostech) se uplatnily jejich pracovní a

manipulační dovednosti, stejně jako pěkné pěvecké návyky. V jednom případě, kdy byl rozvoj poznatků postaven na učení prožitkem (rozlišovaly potraviny ochutnávkou), se projevil jejich vysoký zájem a motivace. Pěstování kulturně-společenských návyků věnují učitelky dostatek pozornosti, což se pozitivně promítalo v chování dětí. V návycích hygieny i při oblékání byly samostatné, pouze při stolování je dospělí, více než je žádoucí, obsluhovali. Hodnocení a motivace dětí k činnostem byly převážně pozitivní bez upozorňování na chyby a nedostatky. Komunikace a interakce probíhala v přátelské a respektující atmosféře, vzbuzovala v dětech důvěru a dodávala jim pocit jistoty. Učitelky se snažily vytvářet co nejvíce příležitosti k verbálnímu vyjadřování dětí, někdy však jejich projev převažoval nad dětským a působil dominantně. U neslyšících dětí při individuální logopedické péči byly v hojně míře využívány zrakové podněty, děti si mohly kontrolovat kinestetické pocity řeči u zrcadla, méně bylo využíváno taktilně-vibračního vnímání při tvoření a artikulaci hlásek.

Vzhledem k tomu, že při sledování uvedených jevů byla pozitivní i negativní zjištění vázána na pedagogické působení učitelek, jež bylo do jisté míry rozdílné v mezích průměru až nadprůměru, ale převážily klady nad záporny, je celkově tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

V plánování výchovně vzdělávací činnosti se promítala určitá neujasněnost jak z hlediska uplatňování nových trendů v předškolním vzdělávání, tak z hlediska plánů speciálně pedagogického vedení jedinců s odlišnými typy postižení (nedoslýchaví, neslyšící, těžké vady řeči). Vybavení školy, estetické prostředí a pěkné kulturně společenské zázemí působící pozitivně zejména na děti s celotýdenním pobytem, kompenzuje ne zcela optimální prostorové podmínky. V průběhu vzdělávacího procesu převážila pozitiva, proto je celkově vzdělávání v mateřské škole hodnoceno jako velmi dobré.

Základní škola

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Ve všech sledovaných předmětech probíhalo vzdělávání žáků v souladu s vzdělávacím programem Základní škola č.j. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996 a všemi platnými doložkami vydanými MŠMT ČR pro vzdělávání nedoslýchavých a neslyšících žáků. Časová dotace českého jazyka je v souladu s učebním plánem a potřebami sluchově postižených posílena od 7. ročníku o jednu hodinu týdně seminářem českého jazyka, matematika od 8. ročníku seminářem matematiky a výuka dějepisu je v 9. ročníku doplněna seminářem dějepisu. Ve všech třídách je jako nepovinný předmět zařazena individuální logopedická péče a od šestého ročníku informatika. Všichni učitelé zpracovali pro jednotlivé předměty s výjimkou výchov, přehledné tematické plány, které na sebe dobře navazují. Jejich obsah i rozsah odpovídá učebním osnovám. Nedostatky byly zjištěny v oblasti stanovování konkrétních výukových cílů, které většinou nebyly diferencovány pro žáky s odlišným typem a stupněm postižení. Stejně tak spojování hodin tělesné výchovy do dvouhodinových celků není pro jejich fyzický rozvoj optimální. Individuální plány zpracované především pro žáky s poruchami učení jsou spíše zaměřeny na redukci učiva v některých předmětech, než na stanovení optimálních vzdělávacích cílů v souladu s jejich vzdělávacími potřebami. Bezprostřední příprava na výuku se u převážné většiny vyučujících jevila jako pečlivá a dobře promyšlená.

Plánování vzdělávací činnosti vzhledem k odlišným vzdělávacím potřebám

zařazených žáků je méně efektivní a celkově dosahuje průměrné úrovně. Přípravě na výuku věnují učitelé náležitou pozornost.

Podmínky vzdělávací činnosti

Personální podmínky pro výuku má škola velmi dobré. Ve sledovaných třídách splňovali kromě jednoho, všichni učitelé předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Do kvality vzdělávací činnosti se promítaly kromě odbornosti i jejich osobnostní předpoklady. Svým vstřícným přístupem k žákům vytvářeli partnerskou atmosféru ve třídách a příznivé psycho-sociální klima školy. Také pracovníci centra zapojeni do výuky individuální logopedické péče přispívají k celkové efektivitě vzdělávacího procesu. Pouze asistenti (náhradní vojenská služba) kteří ve škole působí, by měli být promyšleněji využíváni ve prospěch větší individualizace výchovně-vzdělávací činnosti.

Mimořádně příznivé podmínky pro realizaci učebního programu poskytuje prostorové uspořádání tříd s vyčleněnými kouty k relaxaci a práci mimo lavice, včetně vybavení moderním nábytkem, pomůckami, knihami, obrazovými materiály, audio a video technikou. Celkový estetický dojem dotváří vkusná výzdoba, na které se svými pracemi podílejí jak žáci, tak pedagogičtí pracovníci. Chloubou školy je dobře vybavená tělocvična a víceúčelové hřiště s umělým povrchem, které byly v průběhu inspekce plně využívány ve prospěch výuky i zájmových útvarů. Atletické sektory jejichž postupné zkvalitňování je plánováno jsou umístěny na pozemku školní zahrady. Vybavení tělovýchovným náradím a náčiním je velmi dobré. Třída vybavená počítači (i když v provizorním prostoru), umožňuje žákům učit se základům výpočetní techniky i práci s internetem.

Z hlediska dodržování psychohygienických zásad byly podmínky pro výuku nedoslýchavých a neslyšících žáků odlišné v přímé vazbě na to, jakou komunikační strategii, metodu či formu práce učitelé zvolili. Až na výjimky v nižších ročnících prvního stupně, převažoval orální způsob výuky, který preferuje více potřeby nedoslýchavých žáků a naopak koncentraci a soustředění neslyšících po krátké době nepřiměřeně zatěžuje, což v některých případech vedlo ke ztrátě zájmu o probíranou látku a výuka se stávala neefektivní.

Personální, prostorové a materiálně-technické podmínky byly vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu posouzeny jako velmi dobré. Psycho-hygienické podmínky dosahují ve svém souhrnu úrovně průměrné.

Průběh vzdělávací činnosti

(organizace výuky, metody a formy, motivace, hodnocení, komunikace a interakce)

V průběhu inspekce probíhaly hospitace jak v předmětech humanitních, tak společensko-vědních, přírodovědných, tělesné výchově a individuální logopedické péči.

Většina hospitovaných hodin měla velmi dobrou úroveň. Učitelé využívali vedle frontálních i individuální metody práce. Někteří prokládali výuku zadáváním problémových úkolů, vedli žáky ke schopnosti aplikovat učivo, zaznamenána byla i snaha navázat na životní zkušenosti žáků. V některých hodinách byla zařazena i dramatizace, skupinová práce a práce ve dvojicích, ale také méně efektivní metoda opisování učiva z tabule do sešitu v delších časových úsecích. Prostor pro samostatné a aktivní učení byl poskytován v různé míře. Spíše byly žákům předávány hotové informace, než aby je sami vyhledávali, řadili a vyhodnocovali. Zejména ve třídách pro vady řeči se frontální vedení projevovalo více. Výuka směřovala převážně k pamětnímu učení a víceméně pasivnímu plnění úkolů. Důsledkem toho byly

kázeňské problémy některých žáků těchto tříd. Ve většině sledovaných hodin zpestřovaly vzdělávací proces různé demonstrační pomůcky, encyklopedie, popřípadě film, video, program na PC, stejně jako názorné materiály, zhotovené samotnými učiteli. Naopak určité rezervy byly zjištěny v práci s učebnicemi, mluvnickými tabulemi i v systému vedení sešitů. Úkoly zadávali učitelé jasně a srozumitelně s důsledným ověřováním jejich pochopení. V přímé práci s žáky volili zpravidla takové postupy, které odpovídaly jejich možnostem. Dávali jim dostatečný prostor pro splnění školní práce, spíše výjimečně pro seberealizaci. Hodnocení jejich výkonů bylo objektivní a spravedlivé, převážně pozitivní. Plnilo roli okamžité zpětné vazby a žáky motivovalo k další práci. Méně se učitelům dařilo provokovat je k sebehodnocení, případně hodnocení práce spolužáků, rozvíjet jejich kritické myšlení.

Celkově mezi žáky a učiteli i žáky navzájem vládly pěkné vztahy. Interakce v hospitovaných hodinách přispívala k určitému pozitivnímu napětí při plnění zadávaných úkolů. Učitelé v žácích budili přirozenou zvědavost, umožňovali jim prezentovat vlastní názory a oni této příležitosti bez ostychu využívali, při zachování zásad slušného chování. V komunikaci škola preferuje orální způsob, pouze někteří učitelé využívali znakový jazyk jako přirozený, vizuálně-motorický komunikační prostředek. Tam, kde uplatňován nebyl, měli neslyšící žáci s nižší slovní a pojmovou zásobou problémy s pochopením učiva (např. v dějepisu) a do výuky se zapojovali sporadicky. V rozvoji komunikace u žáků s vadami řeči byla v přístupu vyučujících zřejmá nejasnost. Všichni učitelé dbali na zřetelnou artikulaci, srozumitelnost učiva pro žáky a jejich porozumění. Úroveň komunikace jednotlivých žáků byla rozdílná, odpovídala typu a stupni jejich postižení.

Hodnocení kvality vzdělávání

V průběhu výchovně vzdělávací činnosti ve všech sledovaných jevech převažovala kladná zjištění, proto je celkově její úroveň posouzena jako velmi dobrá. Silnou stránkou školy je především její cílené zaměření na osobnostní rozvoj žáků.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základním dokumentem pro plánování je koncepce školy, která v obměňované podobě platí od roku 1991. V několika oblastech stanoví převážně konkrétní cíle na rozdíl od ročního plánu, jehož hlavní úkoly jsou pojaty spíše obecně a na koncepci často navazují jen okrajově. Je jich velké množství, většinou řeší spíše organizační zabezpečení, než vlastní rozvoj školy. Vedení školy v koncepčních materiálech málo zřetelně pojmenovává priority a nemá ujasněné plánování cílů z hlediska dlouhodobého i krátkodobého, především s ohledem na vzdělávání žáků kategorie neslyšících a těžkých poruch komunikačních schopností, se kterými nemá tolik zkušeností jako se vzděláváním nedoslýchavých. Přesto lze vysledovat, že se škola snaží otevírat veřejnosti a připravovat žáky pro jejich začlenění do života ve společnosti. Pro jejich pobyt ve škole cíleně a promyšleně vytváří velmi kvalitní materiálně technické podmínky.

Z hlediska kvality a účelnosti je plánování školy hodnoceno jako průměrné.

Organizování

Přehledná organizační struktura spolu s jasným rozdělením kompetencí mezi vedoucí pracovníky umožňuje řediteli účinné řízení školy z hlediska provozu. Méně však podporuje koncepční rozvoj a metodické vedení zejména pedagogických pracovníků v mateřské škole, speciálně pedagogickém centru a třídách pro děti s vadami řeči. Určité rezervy z hlediska organizování vzdělávacího procesu byly také zjištěny v pokrytí individuální logopedické péče v rozvrhu hodin v souvislosti se zapojením asistentů (kteří ve škole plní náhradní vojenskou službu) do výuky. Zpracované řády jednoznačně vymezují pravidla provozu školy, internátu i centra. Všichni zaměstnanci znají svoje povinnosti i zodpovědnost pramenící z udělených kompetencí. Prostor pro prezentaci svých názorů, nápadů i řešení problémů školy a žáků mají na pravidelně i operativně svolávaných poradách. Předávání informací pracovníkům školy i rodičům funguje velmi dobře. Pro rodiče je kromě běžných forem zabezpečena přítomnost pedagogů ve škole v době příjezdu a odjezdu žáků z internátu. Mají tak možnost získat každý týden veškeré informace o svém dítěti a okamžitě řešit případné problémy. Pro matky dětí docházejících na diagnostický pobyt, případně individuální logopedickou péči, škola zřídila společenskou místnost, kde mohou kromě čekání na děti vzájemně, nebo s odborníky školy konzultovat svoje problémy. Ve škole je ustaven drogový preventista, který ve spolupráci s ostatními pedagogy průběžně realizuje dobře zpracovaný plán prevence. Registrovaný nadační fond pomáhá svou činností zajišťovat finanční prostředky na různé akce pro žáky. Těch škola pořádá nebo navštěvuje velké množství a dosahuje v nich velmi dobrých výsledků. Veřejnost je o její další činnosti informována prostřednictvím regionálního tisku, některých periodik, pořadů v místní kabelové televizi, výstav kompenzačních pomůcek i dnů otevřených dveří. ZŠ Kyjov je rozsahem sportovní činnosti srovnatelná se školami s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Většina žáků druhého stupně je zapojena do sportovních kroužků zaměřených na kopanou, košíkovou a atletiku. Žáci se zúčastňují lyžařských výcvikových zájezdů, vodáckých sjezdů řek, turnajů ve stolním tenise, florbalu a soutěží v dalších sportech. Sluchově postižení žáci často úspěšně soupeří se slyšícími vrstevníky, významných úspěchů dosahují pravidelně na Celostátních sportovních hrách sluchově postiženého žactva. Nejlepší jednotlivci jsou vybíráni do reprezentace České republiky, s kterou se zúčastňují soutěží v zahraničí. Tato činnost je z hlediska rozsahu a osobního nasazení pracovníků školy, kteří se na ní podílejí, příkladná. K tělovýchovným činnostem jsou využívána i městská zařízení a plavecké bazény mimo Kyjov.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými právními předpisy. Pouze osobní dokumentace žáků je méně přehledná, některé zjištěné nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce. Ochrana důvěrných dat je zabezpečena.

Vzhledem k příkladné prezentaci školy na veřejnosti a velmi dobré spolupráci s rodiči je řízení školy v oblasti organizování, i přes některé dílčí nedostatky, hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel uplatňuje participační styl řízení a ve vztahu k zaměstnancům školy využívá své přirozené autority a profesionálního citění. Podporuje iniciativu a vhodné nápady, které přicházejí od pedagogických i provozních zaměstnanců. Další vzdělávání pedagogů v některých případech usměrňuje s ohledem na potřeby vzdělávacího procesu, někdy ponechává výběr na učitelích. Sám se vzdělává v oblasti psychoterapie a supervizní činnosti. Problémy řeší spolu se členy vedení promyšleným způsobem a bez zbytečných odkladů. Při odměňování pracovníků se řídí dobře sestavenými kritérii, která byla se všemi projednána. Snaží se své spolupracovníky stimulovat nejen finančně, ale i pozitivním hodnocením a

oceňováním jejich odborných dovedností. Jako slabší článek v této oblasti řízení se jeví odborné a metodické vedení určitých skupin v pedagogickém kolektivu (MŠ, SPC, učitelé ve třídách pro vady řeči) a cílené propojení s kontrolní činností, která by měla pregnančně formulovat nedostatky ve vzdělávacím procesu žáků s jinými kategoriemi postižení.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako cílevědomé a efektivní, celkově na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost vychází z promyšleného a reálného plánu. Ve škole ji vedle ředitele provádí také jeho zástupce, na internátě vedoucí vychovatelka. Závěry z této pravidelné a poměrně četné činnosti jsou s pracovníky projednávány individuálně, případné problémy obecnějšího rázu jsou řešeny na společných poradách. Kontrolou výsledků prospěchu a chování žáků se zabývají důsledně pedagogické rady. Ze záznamů z hospitační činnosti vyplývá, že se vedoucí pracovníci zaměřují více na průběh, než celkovou kvalitu a efektivitu výuky. Méně pozornosti věnují uspokojování odlišných vzdělávacích potřeb žáků s různými handicap, což se následně promítá do odborného a metodického vedení pedagogů. Naopak cílevědomě si vedení školy ověřuje, jak úspěšně se její absolventi zapojují do praxe, případně terciálního vzdělávání.

Zavedené kontrolní mechanismy sice méně postihují pestré spektrum specifík a odlišných potřeb vzdělávaných žáků, ale celkově vytvářejí funkční zpětnou vazbu o realizaci výchovně-vzdělávacího programu školy a dosahují velmi dobré úrovně.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno na demokratických principech a vytváří kvalitní podmínky pro realizaci vzdělávacího programu. Celkově je hodnoceno na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Výchovný poradce ve své činnosti vychází z ročních plánů. Vytyčuje v nich základní úkoly a specifikuje způsoby a prostředky jejich naplňování. Vzhledem k tomu, že ve škole nejsou výrazné výchovné problémy a pokud se vyskytnou jsou řešeny na společných pedagogických radách, je činnost výchovného poradce zaměřena především na profesní orientaci žáků. Mimo klasickou poradenskou službu rodičům organizuje pro budoucí absolventy kroužek „Volba povolání“, ve kterém pomáhá žákům správně zvolit studijní obor. Spolu s vedením školy má výchovný poradce koncepční představu o dalším rozšiřování aktivit v oblasti profesní orientace žáků. V této souvislosti pomáhá organizovat jedenkrát za dva roky sraz absolventů. Mapuje si úspěšnost žáků ve zvoleném oboru a sleduje i problémy, se kterými se ve středních školách setkávají. Veškerá jednání s žáky i rodiči přehledně eviduje, konzultační hodiny pro rodiče jsou určeny v době příjezdů a odjezdů žáků. S informacemi o absolventech školy seznamuje i ostatní pedagogy pro jejich zpětnou vazbu. Výchovný poradce nemá pro svou funkci předepsané specializační studium, ale absolvoval dvousemestrový specializační kurz, který pořádala Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Účastní se i dalších vzdělávacích akcí. Svou funkci plní dobře.

Výchovné poradenství je ve škole realizováno na velmi dobré úrovni, ve prospěch profesní orientace žáků se sluchovým postižením a řešení jejich problémů.

Speciálně pedagogické centrum

Speciálně pedagogické centrum (SPC) bylo zřízeno jako součást školy v souladu s platnými právními předpisy. Podle statutu je jeho činnost zaměřena na děti a žáky s poruchami sluchu a řeči. Jednotlivé činnosti jsou přehledně vymezeny v dlouhodobé koncepci školy. Roční plán je upřesňuje a specifikuje. Organizační a vnitřní řád uvádí rozdělení kompetencí, mechanismy jeho provozu a činnosti. Tyto dokumenty mají poměrně dobrou úroveň a přispívají k plynulému chodu zařízení. Pouze ve vnitřním řádu chybí bližší informace o vzájemném vztahu rodičů a speciálně pedagogického centra. Zodpovědnost a kompetence pracovníků jsou podrobněji rozpracovány v pracovních náplních. Materiálně technické podmínky pro klienty i pracovníky SPC jsou velmi dobré. Rodiče mají vyčleněnou místnost jako čekárnu, která je příjemně zařízena i esteticky upravena. Stejně tak i odborné pracovníky jsou pěkné a útulné a svou velikostí i vybavením odpovídají nárokům poradenské práce. Pro výjezdy SPC je k dispozici auto. Vybavení knihami i speciálními pomůckami je na takové úrovni, že je možné je rodičům a klientům zapůjčovat. Z hlediska personálního nejsou podmínky pro činnost SPC zcela optimální. Mezi čtyři pracovníky jsou rozdělené dva úvazky speciálního pedagoga-surdopěda. Jeden z nich navíc zastává na část úvazku funkci sociálního pracovníka. Psycholožka je v současné době na mateřské dovolené, vyšetření jsou zajišťována externě. Speciální pedagog pro předškolní věk má středoškolské vzdělání. Převažující činností SPC je speciálně pedagogická péče. Je realizovaná buď ambulantní formou nebo výjezdy k integrovaným žákům a dětem v rodinách. Pro diagnostická pozorování je využívána i forma postupného začleňování dítěte do kolektivu v mateřské škole. Rodičům je umožněn pobyt s dítětem. Součástí metodické činnosti je sociální poradenství pro rodiče a metodické semináře pro spolupracovníky z jiných oborů a oblastí. V letošním roce byl např. organizován seminář pro sociální pracovníce ze spádové oblasti, jehož cílem bylo zlepšit jejich informovanost o potřebách a preferencích při volbě speciálních kompenzačních pomůcek pro sluchově postižené s ohledem na stupeň a typ postižení. Pro laickou veřejnost organizuje SPC přednášky a exkurze zaměřené na seznámení s problematikou lidí se sluchovým postižením. Velice přínosné a prospěšné z hlediska perspektivy integrace lidí se sluchovým postižením do společnosti jsou přednášky pro studenty z běžných škol. V souladu s profilací školy je vedle sluchově postižených klientů pečováno i o klienty s řečovým postižením. Péče je zaměřena na rozvoj slovní zásoby i na nápravu artikulace, u dětí s dysfatickým vývojem na budování řeči. O péči vedou pracovníci podrobné záznamy. Pro integrované děti a žáky zpracovávají kvalitní diagnostiku, jako podklad pro individuální vzdělávací plány. U dětí, které jsou dlouhodobě v péči SPC není ve všech případech stanovena prognóza potřebná pro jejich další vedení. Velice dobře a přehledně je veden výkaz každého pracovníka o práci s klienty, stejně jako záznamy o výjezdech. Naproti tomu Kniha pošty vedená společně se školou, neumožňuje přehlednou orientaci. Vzhledem k tomu, že speciální pedagogové SPC v souvislosti s šíří poskytovaných služeb nejsou specializováni na určitý typ postižení, je zvyšování jejich odbornosti poněkud problematické.

Svou velmi dobrou činností napomáhá SPC zkvalitňovat nejen vzdělávání svých klientů, ale zvyšuje i povědomí ostatních lidí o problémech sluchově postižených v obecné rovině.

Internát

Provoz internátu je zajišťován ve dnech, kdy probíhá vyučování. Žáci byli v době inspekce rozděleni do devíti výchovných skupin. Jejich počty ve skupinách byly v souladu s platnou právní normou. Práce internátu plynule navazuje na výchovně-vzdělávací činnost školy, vhodně ji doplňuje a vytváří pro žáky příznivé emocionální zázemí. Zajišťuje ji deset vychovatelek. Předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňuje pouze vedoucí vychovatelka, ale v kvalitě činnosti se tato skutečnost negativně neodrážela. Naopak příznivě ji ovlivňuje metodické sdružení vychovatelů a velmi dobrá vzájemná spolupráce mezi učiteli a vychovateli. Provoz a výchovná práce se řídí týdenními plány, domácím řádem internátu a týdenním režimem. Týdenní režim respektuje zásady psychohygieny a zohledňuje věkové zvláštnosti dětí. Domácí řád vzhledem k tomu, že nespecifikuje práva žáků ubytovaných v internátě a neřeší problematiku samostatných vycházek, nedostatečně podporuje rozvoj jejich samostatnosti a zodpovědnosti. Výchovná činnost je doplňována velkým množstvím zájmových aktivit, které jsou vhodně realizovány zejména v odpoledních hodinách. Zaměření tematických vycházek, vedení pojmových deníků a provozování dalších aktivit napomáhá sluchově postiženým žákům při chápání životní reality a prohlubuje znalosti získané výukou ve škole. V době inspekce byly provozovány kroužky se zaměřením na tanec, hudbu, dramatiky, ruční práce, výpočetní techniku, šachy a sport. Internát společně se školou připravuje v průběhu školního roku pro žáky mnoho dalších jednorázových akcí, které významně přispívají k jejich osobnostnímu rozvoji. Žáci jsou vedeni k ohleduplnosti a vzájemné toleranci. Sociálně patologické jevy se vyskytují výjimečně a jsou vždy důsledně řešeny. Prostředí internátu, které vzniklo půdní vestavbou školy je citlivě a esteticky řešeno vzhledem k potřebám širokého věkového spektra ubytovaných dětí. Pokoje jsou účelně vybavené a čisté, děti mají k dispozici televizory s teletextem. Klubovny v internátu nejsou, proto příprava na vyučování probíhá ve třídách,

Kvalita výchovně vzdělávací činnosti internátu je velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy k 1. 9. 1991
- Dodatek ke zřizovací listině k 29. 7. 1994, č.j.: 29 004/94-61
- Změna zřizovací listiny k 29. 10. 1997, č.j.: 33 058/97-61
- Žádost o změnu zařazení do sítě škol z 22.3.2000
- Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 27 386/98-21 ze dne 30. 9. 1998
- Výkaz o speciálních školách ke dni 30. 9. 2000
- Koncepce školy, celoroční plán školy s přílohami, rámcové plány kroužků
- Výroční zpráva o činnosti školy, zpráva o hospodaření školy
- Organizační řád, organizační schéma, vnitřní řád, školní řád
- Další řády:- spisový a skartační, sanitační, dílny, tělocvičny, bazénu, jídelny, kotelny
- Rozvrh hodin, rozpis hodin v jednotlivých ročnících 2000/2001
- Osobní dokumentace žáků

- Třídní dokumentace
- Tématické plány tříd, individuální vzdělávací plány
- Personální dokumentace pedagogů školy
- Zásady a kritéria pro přiznání osobního příplatku pro pedagogické i provozní pracovníky
- Vnitřní platový předpis
- Povinná dokumentace podle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních v platném znění § 45 b, odst. 1, písm. a).
- Plán činnosti výchovného poradce pro školní rok 2001/2002
- Evidence jednání výchovného poradce, přehled absolventů školy, záznamy o práci v nepovinném předmětu „Volba povolání“
- Minimální preventivní program
- Pracovní náplně, rozvrh pracovní doby pracovníků SPC, seznam klientů SPC, výkaz činnosti s klientem
- Povinná dokumentace SPC ve smyslu §5 odst.5 vyhlášky č.127/1997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách
- Zápisy z pedagogických a provozních porad
- Zápisy z hospitační činnosti
- Hospodářská a účetní evidence
- Podkladová inspekční dokumentace
- Kronika školy
- Dokumentace internátu - domácí řád, týdenní režim, rámcové plány kroužků, rozpis služeb vychovatelů, přehledy výchovné práce, zápisy z porad metodického sdružení vychovatelů, pojmové deníky, diagnostické listy mimoškolní činnosti, plán tematických vycházek

ZÁVĚR

Ve výchovně vzdělávací činnosti mateřské i základní školy se pozitivně promítal otevřený a vstřícný přístup pedagogických pracovníků k dětem a žákům s maximální snahou vyjít vstříc jejich vzdělávacím potřebám. Slabším článkem pedagogického procesu se jeví jeho plánování a nižší míra individualizace výuky ve vztahu k různým typům a stupňům postižení zařazených jedinců. Promyšlená spolupráce s odborníky speciálně pedagogického centra a kvalitní řízení školy vytvářejí velmi dobré podmínky nejen z hlediska vzdělávání, ale i řešení problematiky životních perspektiv sluchově postižených dětí.

Celkově je činnost školy hodnocena jako velmi dobrá.

Česká školní inspekce dále sledovala zejména ty části rozpočtu, které jsou vázány bezprostředně na kvalitu a podmínky výchovně-vzdělávacího procesu. Pozornost byla zaměřena na nákup a efektivní využívání učebnic, učebních a kompenzačních pomůcek, včetně prostředků na vzdělávání pracovníků v rozpočtovém roce 2000. Finanční prostředky

přidělené ze státního rozpočtu na výše uvedené položky jsou využívány efektivně v souladu s jejich určením.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	Mgr. Libuše Parmová	L.Parmová v.r.....
Členové týmu:	Mgr. Karel Kuchler	K.Kuchler v.r.....
	PaedDr. Hana Sedláčková	H. Sedláčková v.r.....
	Mgr. Věra Vojtová	V. Vojtová v.r.....

V Brně dne: 6. dubna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. 4. 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Miroslav Hula	M. Hula v.r.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
--------	------------------------

Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-05-02	402/2001
Zřizovatel: MŠMT	2001-05-02	401/2001

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány